

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 10 • Perjantaina 11. maaliskuuta 2005

56. VUOSIKERTA

Irtonumerohinta 1 €

Evakuointia Kurkijoen kirkonkylästä 18.3.1940. SA-kuva. Bussi näyttää tulleen Pornainen–Porvoo -reitiltä. Monet kuorma-autot olivat ruotsalaisia.

Sivuillamme TÄNÄÄN

Kurkijokelaiset Karjalatalolla	3
Virpominen ja trullit	4
Marttojen vuosikokous	5
Ihmisen uskollisin ystävä	6
Virrankosken alustus v. 1999	6
Mielipiteitä	7

japaikan löytäminen matkan varrella oli vaikeaa. Yösijan pyytämistä saatettiin pitää kotirauhan rikkomisena. Toisaalta uuden rajan lähellä löytyi ystävällisiäkin taloja, joiden tupien lattioilla evakkoväki saattoi vieri vieressä nukkua yönä.

Kotoa oli lähdetty katkerina, kyynleet silmissä. Paljon miehiä oli vielä rintamalla, ja evakuointi jäi

naisten, vanhusten ja nuorten tehtäväksi. Lotat ja sotilaat autoivat parhaansa mukaan. Oman pellon vilja piti saada mukaan. Sitä pantiin säkkeihin ja maiton tonkkiinkin. Osa säkeistä mahtui mukaan, suuri osa jäi tien varteen nimilapuilla varustettuina, samoin parhaat huonekalut ja puulaa-

JATKUU SIVULLA 4

Karkotus 65 vuotta sitten

Moskovan rauha 13.3.1940 pakotti karjalaisväestön muuttamaan vihollisen tieltä teille tuntemattomille. Rintaman lähestyessä oli Kurkijoelle jo 12.3. annettu evakuointikäsky: heti aamulla olisi lähdettävä niiden, joilla ei ollut sotatoimiin liittyviä tehtäviä,

toisin sanoen naisten, vanhusten ja lasten. Itse muistan odottaneeni 13.3. äitini ja kahden veljeni kanssa juna-Elisenvaaran raunioituneella asemalla takana pommin tuhoama koti. Isä jäi vielä sotapoliisitehtäviin.

Suuri osa kurkijokelai-

sista lähti liikkeelle omilla hevosillaan Simpeleen, Parikkalan ja Saaren suuntiin epätietoisina siitä, miten pitkälle piti kulkea, jottei jäisi uuden rajan väärälle puolelle. Maaliskuun 12. päivänä oli pakkasta 5°C, ja se kiristyi 24–30°:seen seuraavien päivien aikana. Ma-

Evakkoja Elisenvaarassa 18.3.1940. SA-kuva. Ihmiset ovat lähestymässä rautatietä Haapa-vaaran ja Parikkalan teiden suunnasta. Taustalla vasemmalla Maanviljelyskoulun navetta ja oikealla koulun johtajan asuinrakennus.

Kurkijoen kirkko 17.3.1940. Kellon osoittimet näyttävät 6.47 illalla, auringon suunnasta päätellen. Arkkitehti F. Sjöströmin suunnittelemana vuonna 1880 valmistunut kirkko on vajaan viikon päästä jäävä viettämään 60-vuotispäiviään ateistien käsissä. SA-kuva. Näiden SA-kuvien julkaisuun on Puolustusvoimien koulutuksen kehityskeskukseen kuvaosaston lupa.

11.3.2005

Surutyö kesken

Talvisotaa käytiin 30.11.1939-13.3.1940 eli 105 ptkää, hyytävän kylmää päivää. Tuo sota päättyi 65 vuotta sitten, ensin varmastikin helpotuksen tunteisiin, mutta pian järkyttävään tietoon menetetyistä kotiseuduista.

Pohjoiset naapurimaamme olivat torjuneet puolueettomuuteensa vedoten kaikki avunpyyntömme ja olivat estäneet samalla liittoutuneiden avuntarjousten hyväksymisen. Ilman apua Suomi ei enää voinut jatkaa taisteluja Suomeen hyökännyttä Neuvostoliittoa vastaan, joten hallituksellemme ei jäänyt muuta vaihtoehtoa, kuin pyrkiä rauhaan.

Tasan 65 vuotta sitten 11.3.1940 lehdissä kerrottiin, että rauhanneuvottelut olivat käynnissä Moskovassa. Ruotsalaisiin iltapäivälehtiin vuotanut uutinen eduskuntamme ulkoasiainvaliokunnan suostumisesta (äänin 13-4) Neuvostoliiton rauhanehtoihin saavutti Moskovan ennen kuin kyseisen päivän neuvottelut pääsivät alkamaan. Neuvostoliitto ei siis nähnyt syytä tehdä enää minkäänlaisia myönnytyksiä.

New Yorkissa ilmestynyt Herald Tribune kirjoitti myöhemmin, että 13.3. solmittu Moskovan rauha oli osoitus demokraattisten valtioiden kyvyttömyydestä

Mannerheim: ”Te ette tahtoneet sotaa. Te rakastitte rauhaa, työtä ja kehitystä, mutta Teidät pakotettiin taisteluun, jossa olette tehneet suurtöitä, tekoja, jotka vuosiasatoja tulevat loistamaan historian lehdillä.”

auttaa pientä vapautta rakastavaa kansaa. Erityisesti lehti kohdisti syytöksensä Yhdysvaltain kongressille, jonka hitaus ja epäröinti vaikeuttivat avun toimittamista taistelevalle Suomelle.

Suomi jäi siis yksin. Suomen lippu laskettiin Viipurin linnan tornin salosta klo 15.40. Talvisota päättyi raskaisiin menetyksiin. Suomi joutui luopumaan Moskovnan rauhansopimuksessa kymmenesosasta pinta-alastaan. 12 prosenttia sen väestöstä menetti kotinsa. Sodassa oli kaatunut 21 396 sotilasta. 64 lottaa oli menettänyt henkensä, 1 434 ihmistä oli kadonnut, ja haavoittuneita oli kaikkiaan 43 557.

Sitkeä Suomen kansa selvisi tuosta kaikesta, selvisi vielä Jatkosodasta ja Lapin sodastakin. Me saamme olla ylpeitä myös ylivoimaiselta tuntuvan urakan eli evakkojen asuttamisen onnistumisesta. Nyt on tullut aika kipuilla tunnetasolla. Vääryyksien oikaisua kaipaavat evakkoon pakotetut ja näiden jälkeläiset. Surutyö jäi kesken kaikista vuodatetuista kyynelistä huolimatta. Tilanne oli niin arka, ettei surua uskallettu työstää. Kriisiapua ei ollut tarjolla, ja kaikki tarmo ja aika meni uuden elämän rakentamiseen.

Raija Hjelm

Muistettavaa

Hiitolan Pitäjaseuran järjestämät pilkkikilpailut Kuivalahdella la 12.3. klo 10. Lähtö Jouko Ijaksen mökkirannasta. Ajo-ohje: Luvialta Kuivalahden keskustaan päin n. 10 km, jossa tienviitta oikealle Pihlaus, josta opasteet perille. Lisätietoja Villeltä puh. 0400-192 801. Kaikki ovat tervetulleita mukaan.

Kurkijoki-Säätiön valtuuskunnan kokous la 12.3. Loimaan Hirvikoskella.

Kurkijoki-Seura ry:n vuosikokous su 13.3. klo 14 Karjalatalon Laatokka-salissa, Käpylänkuja 1, Helsinki. Klo 13 Karjalaisuus ennen ja nyt – keskustelutilaisuus ja klo 15 Tais-ton tiellä – lauluja ja runoja sota-vuosilta samassa paikassa.

Hiitolan Pitäjaseura ry:n sääntö-määräinen kevätkokous ja tarinailta ti 15.3. klo 18, Tuomarink. 2, Pori. Iltaa vietetään talvisodan päättymisen 65-vuotispäivän merkeissä. Aiheesta kertomassa tietokirjailija, majuri evp. Antti Pekola. Uudet ja entiset ”tarinoijat” tervetuloa.

Loimaan Seudun Karjalaseuran hallitus kokoontuu ke 16.3. klo 18.30 Ulla Lamminaholla, Varpukuja 8, Loimaa. Asiana seuran 60-vuotisjuhla.

Hiitolan ja Kurkijoen sukututkimuspiiri kokoontuu to 17.3. Karjalatalon Wärtsilä-salissa klo 18, Käpylänkuja 1, Helsinki. Hahmotamme pitäjiämme kylien kautta: vuorossa Elisenvaara ja Hiitolan asema. Jatkamme sukututkimustietojen vaihtoa. Saapua voi jo klo 15 alkaen. Tervetulleita ovat kaikki hiitolaisia ja kurkijokelaisia sukua tutkivat. Lisätietoja tarvittaessa Veikko Revolta puh. (03) 762 2147 ja sähköposti veikkorepo@hotmail.com.

Kalakurjet. Kurkijoen pilkkimatkan 18. 3. aikataulu: Virttaa Matka-Viit-tala klo 4.30, Alastaro klo 4.40, Hirvikoski klo 4.50, Loimaan asema klo 5.00, Helsinki Kiasma klo 7.00, Leikari klo 9.30.

Lappeenrannan Kurkijokelaiset. Menemme viettämään perinteisiä virpojaisia su 20.3. klo 13 Aino Vehviläiselle, Kinoskuja 4, Imatra. Lähtö klo 12 Peltolan koulun luota. Tervetuloa!

Elisenvaaran marttakerho kokoontuu ma 21.3. klo 12 Aune Julkulla. Yhteislähtö klo 11.45 Kalevalankadulta.

Talkoot

Kurkijokimuseolla keski- viikkona 16.3. klo 13 alkaen. Järjestetään yhdessä museon valokuvia ja pape- riarkistoa talkoolaisten mielenkiinnon mukaan. Kurkijoki-tietämys ei ole välttämätöntä, vaan kaikki museotyöstä kiinnostuneet ovat tervetulleita! **Kahvitarjoilu.** Ilmoittau- duthan etukäteen p. 050-403 6050 / Maria Kauppinen tai kurkijokimuseo@auria.net.

Sanan Voimaa

11.3. Israelilaiset antoivat sille ruoalle nimeksi manna. Se muistutti kori- anterin siementä mutta oli valkoista ja maistui hunajaleivältä. Israelilaiset söivät mannaa neljäkymmentä vuotta, siihen saakka, kun he tulivat asutuille seuduille. 2. Moos. 16: 31, 35
12.3. Jättäkää kaikki pahuus ja vilppi, kaikki teeskente- ly ja kateus ja kaikki hunajaleivältä. 1. Piet. 2: 1-2
13.3. Kun Elisabet kuuli Marian tervehdyksen, hypähti lapsi hänen kohdussaan ja hän täytti Pyhällä Hengellä. Hän huusi kovalla äänellä ja sanoi: ”Siunattu olet sinä, naisista siunatuin, ja siunattu sinun kohtusi hedelmä!” Luuk. 1: 41-42

NIMIPÄIVÄT

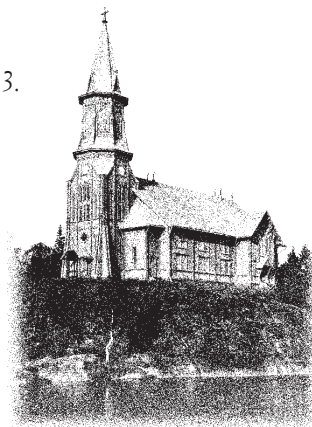
pe 11.3. Kalervo
la 12.3. Reijo, Reko
su 13.3. Erno, Ernesti, Tarvo
ma 14.3. Matilda, Tilda
ti 15.3. Risto
ke 16.3. Ilkka
to 17.3. Kerttu, Kerttuli
pe 18.3. Eetu, Edvard
la 19.3. Juuso, Josefiina
su 20.3. Aki, Kim,
Kevät päivän tasaus
ma 21.3. Pentti

14.3. ”Samalla hetkellä kun tervehdyksesi tuli korviini, lapsi hypähti riemusta kohdussani. Autuas sinä, joka uskoit! Herran sinulle antama lupaus on täyttyvä!” Luuk. 1: 44-45
15.3. Ylistäkää Herran nimeä, ylistäkää, te Herran palvelijat! Siunattu olkoon Herran nimi nyt ja aina! Idän äärieltä kaukaiseen länteen saakka kaikukoon Herran nimen ylistys! Ps. 113: 1-3
16.3. Ei ole taivaassa, ei maassa ketään hänen vertaistaan! Hän nostaa köyhän tomusta, hän kohottaa kurjan loasta ja asettaa hänet ylhäisten joukkoon, kansansa ylimysten vierelle. Ps. 113: 6-8
17.3. Herra Jumala huusi miestä ja kysyi: ”Missä sinä olet?” Mies vastasi: ”Minä kuulin sinun askeleesi puutarhassa. Minua pelotti, koska olen alasti, ja siksi piilouduin.” 1. Moos. 3: 9-10

Hartaus sunnuntaiksi 13.3.
Marian ilmestyspäivä

Gabriel ja Maria

Vietämme ensi sunnuntaina Marian ilmestyspäivää ja talvisodan päättymisen päivää. Enkelit mainitaan Raamatussa viestin tuojina ja sotajoukkojen johtajina. Sen vuoksi juhlat, niin erilaisia kuin ne ovatkin, sopivat tavallaan yhteen.

Kovien pakkasten vuoksi olen ajatellut talvea 1940, jolloin oli valtavan kylmiä päiviä. Meidän lähtömme vuonna 1940 Kurkijoelta tapahtui tosi kireässä pakkasessa. Muistan, miten reen jalakset valittivat, kun ajoimme jäätä pitkin kirkolle. Katselin vällyjen alta kirkasta tähtitaivasta ja kuuntelin jalasten kitinän synnyttämää musiikkia. Muistan jo silloin ajatelleeni, miten miehet kestivät kaiken sen kylmyyden teltoissa ja korsiissa, usein myös aivan taivasalla.

Sodan päättyminen antoi kuitenkin toivon paremmasta elämästä. Pakkasten keskellä loimme katseemme kevääseen ja kesään, valoon ja lämpöön. Vaikka sodan vuodet eivät olleet vielä 1940 ohi, saimme jo silloin kokea tulevaisuuden parempana. Nyt tiedämme, ettei meidän kansamme taistelu mennyt hukkaan. Vaikka taistelussamme ja niitten johtamisessakin oli puutteita, kuten Lasse Lehtinen äskettäin ilmestyneessä tutkimuksessaan - Eripuraa ja arvovaltaa - esittää, niin sen tulokse- na on tämä kaunis ja hyvinvoipa isänmaamme.

Marian ilmestyspäivän sanoma kertoo paremmasta tulevai- suudesta. Nuori neitsyt kohtaa arkana ja peloissaan Jumalan lähettilään Gabrielin. Sanoma saa hänet hyvin hämillen, hän sanoo kuitenkin: ”Minä olen Herran palvelijatar. Tapah- tukoon minulle niin kuin sanoit.” Saamme myös lukea, kuin- ka hän kiihuksella sukulaisensa Elisabetin luo. Kohtaamisessa tapahtuu ihme. Vanhempi nainen, ylimmäispapilliseen per- heeseen kuuluva äiti, ylistää vierastaan: ”Siunattu olet sinä, naisista siunatuin, ja siunattu sinun kohtusi hedelmä! Kuinka minä saan sen kunnian, että Herrani äiti tulee minun luokse- ni?” Kohtaaminen saa myös Elisabetin odotukseen uuden vi- reen. Lapsi hypähtää riemusta hänen kohdussaan.

Mariaa kyllä kunnioitetaan, palvotaan ja ylistetään. Tie- dämme kuitenkin, että hänen elämässään oli paljon tilantei- ta, joissa Simeonin ennustuksen mukaan hänen sydämensä läpi kävi miekka. Hänen elämänsä liittyi paljon pelkoa ja ahdistusta, mutta enkeli Gabrielin ilmoituksen mukaan hän antoi maailmalle auringon valoa kirkkaamman valon, kesän lämpöä hellempään lämpöön.

Ajaessani viime sunnuntaina kylmässä pakkassäädssä Es- poosta Vammalan ja Ikaalisten kautta Jyväskylään, koin eri- koisen voimakkaana nuo ensi sunnuntain aiheet. Pureva vii- ma, mökille läpi hankien talsiminen ja lastenlasten kohtaami- nen panivat miettimään. Olin iloinen, kun sain Vammalassa nähdä poikani lapset, Amandan, Matildan ja Manun reip- paina laskettelemaan lähdössä. Jatkoin siitä matkaani Jyvä- skylään hiihtolomaa viettämään vanhimman tyttärenme poiki- en seuraksi. Pakkanen sai ajatukset pohtimaan myös kielteisii elämän piirteitä.

Samat ajatukset velloivat mielessäni, kun olin Laurin ja Mikon kanssa luistelemassa tai kun hiihtelin Laajavuoren maisemissa. Auringosta huolimatta pakkane oli purevaa, melkein pelottavaa. Pojat olivat reippaampia, ja minusta tun- tui, ettei pakkane heitä haitannut. Heidän reippauttaan kat- sellessani mietin kuitenkin, miten paljon heistä oli äidille ol- lut vaivaa, kun he olivat pieniä ja kun kaikista oikeista huoli- matta äidin piti saada heidät pukeisiin. Voi, voi, teitä äitejä.

Näin myös äidin vaivat palattuani kotiin Espooseen. Tosin vietimme yhdessä vaimoni kanssa viikonlopun Huittisten piis- pantarkastuksessa. Katselimme siellä taas mm. Pyhäjärven Vpl alttaritaulua ja muistelimme menetyksiä. Saimme kotona sitten kuulla, että keväällä kolme vuotta täyttävä, nuorimman tyttärenme tytär, Kaisla, oli sairastunut flunssaan. Niin valoi- sa kuin hän onkin, oli siinä surua myös äidille. Voimme kui- tenkin onneksi auttaa vähän äitiä.

Talven pakkasista huolimatta, auringon valo ja lämpö su- lattaa roudan ja jään. Edessä on valoisa ja lämmin kesä. Saamme ajatella myös hengellistä näkyä. Me elämme vielä vaikeuksien, sairauksien ja surujen keskellä, mutta Jumalan lasten toivo ei jää turhaksi. Me olemme Jumalan rakkauden huomassa. Jeesus, jonka syntymän Gabriel ilmoitti, on elävä Vapahtaja, joka hoitaa meitä täällä ja valmistaa meille ian- kaikkisen onnen Taivaan kodissa.

Eino Orpana

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Konttori: Vesikoskenkatu 13 As 21, 32200 Loimaa
Avoimna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh. (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä nume- roista ei suoriteta korvausta. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituk- sesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT: (Kaikki ilmoitukset)
Etusivu 60 centtiä/mm + alv 22 %
Muut sivut 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoi- tukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattu- neista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.

Lehti ilmestyy perjantaisin, mutta vuoden aikana on joitakin kak- soisnumeroita juhlapyhien aikoihin. PAINOSMÄÄRÄ 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

E-mail:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897
Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Kenen sodanaikainen päiväkirja on nimeltään Synkkä yksinpuhelu?

2. Minä vuonna Ahvenanmaa sai itsehallinnon?

3. Minkä suunnan liike oli Lapuanliike?

4. Missä Suomen kunnassa kirkko sijaitsee keskellä järveä?

5. Mitä sariini on?
6. Mikä säännöstely lopetettiin vuonna 1954?

7. Milloin ensimmäiset valkohäntäpeurat tuotiin Suomeen?

8. Mitä taistelua pidetään Pohjoismaiden historian suurimpana?

9. Millä nimellä Abessinia nykyisin tunnetaan?

10. Mikä on jännitteen yksikkö?

Kokouksia

KOKOUSKUTSU

Mellilän Seudun Osuuspankin jäsenet kutsutaan osuuspankin **varsinaiseen osuuskunnan kokoukseen**, joka pidetään tiistaina 22.3.2005 alkaen klo 18.00 Mellilän Seudun Osuuspankin toimitalossa osoitteessa Sahantie 2, Mellilä.

Kokouksessa käsitellään sääntöjen 12 §:ssä varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle määrättyt asiat.

Tilinpäätöstä koskevat asiakirjat ovat jäsenten nähtävinä pankin konttorissa.

Tervetuloa

MELLILÄN SEUDUN
OSUUSPANKKI
Hallitus

Loimaan Seudun Karjalaseura ry:n KEVÄTKOKOUS

pidetään tiistaina 29.3.2005 klo 18 Loimaan kaupungintalon kahviossa (3. krs), Kauppalankatu 3, Loimaa. Esillä sääntöjen määräämät asiat.
Tervetuloa Hallitus

Ken tietää?

Viime perjantain (Kurkijokelainen nro 9/4.3.2005) kuvassa ovat vasemmalla Ismail Ton-tin poika Johannes ”Jussi” Tontti (s. 1906) ja oikealla Toivo ”Topi” Kammonen. Keskellä ollutta miestä ei tunnistettu ainakaan vielä.. Kuva on otettu joko vuonna 1928 tai 1929 Kurkijoen maatalousopiston pihalla. Työn alla ovat tiilet uutta ulkorakennusta varten.

Kuva Pekka Kyytinen. Museovirasto.

Pekka Kyytinen on kuvannut isän peltotöissä poikansa kanssa. Ovatkohan miehet kurkijokelaisia? Tiedot kuvasta pyydetään osoitteeseen Kurkijokimuseo, Kojonperäntie 446, 32260 Kojonperä tai puhelimitse 050-4036050 Maria Kauppinen tai sähköpostilla kurkijokimuseo@auria.net .

Sunnuntaina tapahtuu Helsingissä

Talvisodan päättymisen 65-vuotismuistoa kunnioitetaan sunnuntaina 13.3. Helsingissä Karjalatalolla, jossa Kurkijoki-Seura ry järjestää monenmoista ohjelmaa. Käytössä on toises-sa kerroksessa sijaitseva Laatokka-sali, jossa kaikki tapahtuu. Kahvipöytä on katettuna koko iltapäivän kyseisessä tilassa.

Ensimmäiseksi klo 13 keskustellaan Mauri Ras-taksen alustuksen pohjalta aiheesta Karjalaisuus ennen ja nyt. Samalla saadaan ai-neksia Seuran pitkän tähtäi-men suunnitelmaan. Kes-kustelutuokion jälkeen kes-kitytään klo 14 alkavaan Kurkijoki-Seuran vuosiko-koukseen, jossa käsitellään normaalissa järjestyksessä säännöissä vuosikokouk-selle määrättyt asiat.

Loppuiltapäivä kuluukin sitten vähän viihteellisem-

missä merkeissä, vaikka ai-heena onkin Taiston tiellä – lauluja ja runoja sotavuosi-lta. Tällä Seura haluaa tuoda esille sen, että juuri tuona päivänä tulee kuluneeksi 65 vuotta talvisodan päättymi-sestä, minkä seurauksena satojen tuhansien karjalaisten piti jättää kotiseutunsa ja kotinsa ja suunnata kohti tuntematonta tulevaisuutta.

Taiston tiellä alkaa Laa-tokka-salissa klo 15. Laulu-ja, joista voidaan mainita esimerkiksi Elämää juoksu-haudoissa ja Äänisen aallot, esittää Jaakko Virtanen. Häntä säestää Seppo Rou-vinen. Laulujen välissä Rit-ta Asikainen esittää Saimi Sorri-Hukkasen kirjoitta-mia runoja, jotka on poimit-tu Tien täydeltä -kokoel-masta.

Tilaisuuksiin on vapaa pääsy, ja jokainen voi vali-ta, mihin tilaisuuteen osal-

Kurkijoki-Seuran puheenjohtaja Riitta Sainio toivottaa kaikki tervetulleiksi sunnuntaina 13.3. Helsinkiin Karja-latalolle.

listuu vai viihtyykö tuttujen seurassa alusta loppuun asti. Seuran puheenjohtaja Riitta Sainio toivoo todella runsasta osanottoa ja osal-listujia kauempaakin. Tie-doksi voidaan saattaa myös,

että klo 16 Karjalatalolla al-kaa näytelmän Nuori myl-läri (maksullinen) esitys, jota voi jäädä seuraamaan, jos voimia on vielä siinä vaiheessa jäljellä.

Yleisöltä

Sydämellinen kiitos

merkkipäiväni muistamisesta.
Helena Vehviläinen

Perheutisia

Neljä sukupolvea Timin ristiäisissä 5.12.2004. Vasemmalta isomummo Katri Poutanen, oi-kealla mummo Leena Salonen, jonka pojan Mikko Salosen sylissä päivänsankari Timi Jo-hannes. Timi kastettiin Laatokan vedellä kotonaan Pöytyällä.

Karjalan Liitto tiedottaa

Nauhakurssit

Erilaisia nauhoja voi kutoa, punoa ja solmia monin tavoin. Karjalan Liiton järjestämällä nauhakurssilla keskitytään kutomaan pirta- ja lautanauhoja, mutta tutustua voi myös muihin nauhatekniikoihin kuten viitelöityihin ja iskettyihin nauhoihin. Nauhalla voi somistaa vaikkapa kintaiden suut tai villapaidan.

Nauhatekniikalla voi myös valmistaa vyön, kau-

lanauhan, avaimenperän, laukun- tai vaikka kitaran-hihnan. Vaihtoehtoja löytyy!

Kurssi kokoontuu ensimmäisen kerran torstaina 7.4. klo 18-21. Seuraavat kerrat ovat lauantaina 16.4. klo 10-16 ja torstaina 21.4. klo 18-21.

Kurssille mahtuu enin-tään 15 osallistujaa. Kurs-sin jäsenhintaa on 35 +, muille 40 +. Hinta sisältää

opetuksen ja opintomonis-teet. Materiaalikulusta jo-kainen vastaa itse. Opetta-jana toimii tekstiiliartenomi Marjut Nordberg.

Ilmoittautumiset kurssi-sihteerillä Sinikka Niemiselle, puh. (09) 7288 1713 tai sinikka.nieminen@karja-lanliitto.fi. Lisätietoja tar-vittavista materiaaleista ym. kulttuurisihteerillä Han-na-Mari Niemiseltä, puh. (09) 7288 1712 tai hanna-mari.nieminen@karjalan-liitto.fi. Kurssi järjestetään yhteistyössä OK-opinto-keskuksen kanssa.

Rovasti Kalervo Seppänen

3.5.1917 Jääski – 2.3.2005 Mikkeli

Siunaus Mikkelin tuomiokirkossa perjan-taina 18.3. klo 11. Muistotilaisuus seurakun-takeskuksessa, minkä jälkeen noin klo 17 hau-taaminen Sulkavan vanhalla hautausmaalla.

“Virvon, varvon, tuoreeks terveeks, tulevaks vuueks.” Tämä virpomisloru on meille vanhemmille karjalaisille varsin tuttu. Samoin kuin muutkin lorut. Kaikille niille oli yhteistä se, että virvottavalle toivotettiin aina pelkkää hyvää. Virpojina olivat pääasiassa lapset ja nuoret.

Virpominen tapahtui Karjalassa aina palmusunnuntaina. Virpomisperinne eli sekä luterilaisten että ortodoksien keskuudessa, hieman toisistaan poikkeavin tavoin. Yhteistä oli se, että “palkoilla” käytiin aina pääsiäispäivän aamuna. Virpovitsat tehtiin pajunoksista, jotka koristeltiin värillisin kangastilkuin, karamellipaperein sekä värjättyillä kanojen höyhenillä.

Nykyisin voi sanoa, että “oikein sydämeen sattuu”, kun nykypäivän virpojat ovat sonnustautuneet noitien asuihin. Yhteishyvän maaliskuun numerossa 3, sivulla 23, oli Annuli Perheentuvan juttu “rooliasut virpojille”. Siinä neuvottiin, miten Palmusunnuntai-

Poutasen lapset virpovat Maria Kyytistä Kurkijoen Särkijärvellä 1930-luvulla. Kuva on Pekka Kyytisen kokoelmista, Museoviraston kansantieteen toimiston kuva-arkistosta.

na liikkeelle lähtevät virpojat voivat olla suloisia pikku noitia.

Tämän jutun johdosta kirjoitin Annuli Perheentu-

valle seuraavanlaisen kirjeen: -Voi pyhä yksinkertaisuus. Miten on voitu sekoittaa kaksi näin erilaista asiaa.

Virpomisperinne on vanha karjalainen tapa, eikä siinä noidilla ole mitään osuutta. Virpomisella toivotettiin virvottavalle

hyvää onnea koko vuodeksi.

Trullit, tai Karjalassa noidat, sen sijaan pyrkivät tekemään pahojaan siellä, missä ne vierailivat.

Viikkoa ennen pääsiäistä, siis palmu- eli virposunnuntaina oli Itä Suomessa tapana käydä virpomassa. Lauantaina valmistettiin virpovitsat oijen varsilta taitetuista pajunoksista. Ne koristeltiin kirkkaanvärisillä kangas- ja paperisuikaleilla.

Virpovitsoilla virvottiin naapureiden asukkaita ja virpolukuja oli monenlaisia.

“Virpoi, varpoi, tuoreeks terveeks, tulevaks vuueks. Siul vitsa, miul palkka. Munanen kanasestas, voilusikka lehmäsestä, kakku tai kinastas.” Virpopalkka käytiin hakemassa viikon kuluttua eli pääsiäispäivänä. (Lähde: Liisa Merenkylä: Tapoja, taikoja, tarinoita.)

Synnyinseudullani Kurkijoella oli virpominen lasten kevättalven tärkein tapahtuma. Jotakin tuki tietäisin, olinhan siellä minäkin. Palmusunnuntaina virvot-

tiin ensin oman talon väki ja sitten matkattiin kevättalven hankia myöten naapureihin terveyttä ja onnea virpomaan. Isännälle toivotettiin hyviä hevosia, emännälle lypsävää karjaa ja muuta hyvinvointia. Pekka Kiiski on merkinnyt muistiin seuraavan värssyn: ”Isännälle ikä pitkä, emännälle perä levvii, tyttäreille punaset posket, pojalle kaunis morsei.” (Kurkijoen historia IV, s. 313).

Siis ei mainintaa noidista, jotka koettiin pahoiksi eli hyvien toivotusten vastakohdiksi. Mistähän nuonoidat on tuotu tähän virpomisperinteeseen mukaan? Sekoitettu kaksi täysin eri asiaa.

Miltä se mahtaisi tuntua, jos hyväntahtoisten joulutonttujen päähän kuvattaisiin pienet sarvet, jalkoihin kaviot ja pylyihin pitkät hännät? Olisiko pieni ja herttainen pirunpoika jouluun sopiva lähettiläs? Hyvän tahdon tonttujen vierelle?

Arvi Heinonen

Tarinaa Kaljusesta

Lassilan poika kirjoitteli taannoin tarinaa Kaljusen Antista. Antti olikin koko pitäjän tuttu ”terveyventekijä”, kuten hän itse ammatiaan mainosti.

Antti oli ollut naimisissa vain sen ajan, jotta vaimo sai puolet omaisuudesta. Sen aikakauden ihmisillä varmasti harvalla, ainakin maalaisilla, oli tuota avioehto, kuten nykyisin monella on.

Kaljusen talo (Vaitinemi) sijaitsi aivan radan ja Kirvuun vievän maantien vieressä. Maatkin olivat hy-

vät, hiekkapitoiset. Niin Antilta meni kotiosuus viekkaan vaimon myötä.

Antti opetteli hierojaksi, missä ja kenen opastuksella, sitä en tiedä, sillä olin ihan pieni vielä, kun hän kävi vanhempiani hieromassa. Itse hän väitti hallitsevansa ihmisen anatomian ja hieroi tauvin kuin tauvin tiehensä.

Ihailen Anttia siksi, että hän elätti itsensä rehellisellä työllään. Tämän hieromisen ohessa hän syksyisin kävi ahoksilla puimassa, mikä myös oli rankkaa työ-

tä. Siilen aikaan varsinkin leipä- ja siemenviljat pui- tiin vielä riihessä riuskoilla, mutkilla tai haloilla. Viljassa oli hyvä savun maku.

Ennen sotia ei tunnettu sanaa työtön ja pidettiin hä-

”Antti hieroi tauvin kuin tauvin tiehensä”

peällisenä turvautumista sosiaaliavustuksiin, puhumattakaan mistään toimeentuloturvasta. Se oli silloin, toista on nyt.

Antti piti almanakkaansa

päiväkirjana ja merkitsi siihen, mihin hän oli lupautunut kunakin päivänä mennään terveyvven tekkuu tai ahoksille. Aina myös löytyi taloista yökortteerikin, jontenka ei hänellä hätää ollut petipaikoistakaan. Hän myös lähetti kirjeen, jos syystä tai toisesta (tosin harvoin) meno peruun-

tui.

Antti myös mielellään kuljetti nyrkkipostia taloihin, jos viestillä oli kiire. Se oli Antin kunniatehtävä. Joka tapauksessa hän oli

äärimmäisen rehellinen ja luotettava ihminen, joskin jotkut käyttivät häntä hyväksenkin.

Sitä, mistä hän oli oppinut virsiä laulamaan, en tiedä, mutta muistan lapsena kuunnelleeni Antin ja isän veisuuta iltamyöhälle, ehkä omana sovituksena, mutta kuitenkin. Molemmilla oli tuo kuuluisa nuottikorva, mitä äidilläni ei ollut.

Vielä täällä Söörmarkussa ollessammekin Antti muisti entisiä asiakkaitaan ja kävi todella hieroskele- massa. Niin hän kävi varmaan myös Mykrällä. Näitä muisteli

Aino Koppi
Noormarkku

Talven tuntua

Valkoinen lumi
maan jälleen peittää,
oksille puidenkin
kerroksen heittää.
Nipistää pakkanan
poskien päätä,
järvenkin pinta
saanut on jäätä.

Lapsille talviset
riemut jo alkaa,
esille kelkat
ja luistimet jalkaan.
Suksia odottaa
valkoinen latu,
talvinen luonto on
kaunehin satu.

Terttu Ketola

JATKOA SIVULTA 1

tikoihin pakattua koti-ir- taimistoa, lasitavaraa jne. Omaisuutta kätkettiinkin paluun toivossa.

Kuorma-autoilla liikku- neet evakuointijoukot tyh- jensivät tavaroita teiden varsilta yötä päivää juna- vaunuihin Elisenvaaran, missä kuormattiin kaikkia- an 108 evakojunaa. Suuri osa tavaroista jäi kuitenkin teille tietymättömille.

Etenkin syrjäkyliltä kul- jettaminen oli vaikeaa au- raamattomia teitä pitkin. Maatalouskoneet jäivät useimmiten sinne. Ranta- kylistä yritettiin ottaa mu- kaan parhaat kalanpyydyk- set. Veneet jätettiin talvite- loilleen, mutta moottorit tuotiin pois mahdollisuuksien mukaan. Rehuvilja jä- tettiin yleensä laareihin ja perunat kuoppiin.

Kotieläinten evakuoimi- nen oli hankalaa, koska matkaa uudelle rajalle saat- toi olla jopa kolmatta kym- mentä kilometriä. Siat, lampaat, vasikat, huono- kuntoiset lehmät ja usein koiratkin jouduttiin teuras-

tamaan. Teiden varsille tuo- tiin nimilapuilla varustettu- ja tapettujen eläinten ruho- ja, mutta syrjäkylillä ne monasti jäivät navettoihin.

Hyväkuntoiset naudat työnnettiin navetoista ulos pakkaseen ja kuljetettiin laumoina uutta rajaa kohti. Mukana kävelivät ajajat, jotka useimmiten olivat nuoria tyttöjä. Perässä se- urasi hevonen, jonka reessä oli eväitä ajajille ja heiniä hevoselle. Lehmille saatet- tiin saada heiniä, jos mat- kan varrelle sattui lato. Moni eläin ei jaksanut ja jouduttiin lopettamaan tien varteen. Lehmien utareet jäätyivät herkästi.

Uuden rajan takanakin eläinten kuljetus pakkases- sa oli vaikeaa, ja suuri osa laatukarjaa jouduttiin lopet- tamaan. Junakuljetukseen päässyt karja oli paremmas- sa asemassa, mutta veden puute oli ongelmana.

Siviiliväestön oli määrä poistua Kurkijoelta 16. maaliskuuta, mutta lähtijöi- tä oli vielä 18.3. Yksittäisiä asukkaita palautettiin rajan yli parin kuukaudenkin päästä.

Rankkoihin rauhanehtoi- hin ei oltu osattu varautua, eikä kunnan evakuointi- suunnitelmia oltu tehty. Va- jaan viikon aikana ja vai- keissa olosuhteissa toteute- tun pakkosiirron aiheutta- mat menetykset eivät olleet rahalla korvattavissa. Evak- koväestön henkisiin kärsi- myksiin ei silloin ollut tar- jolla kriisihoitoa. Rauha ja uuden rajan ylitys vapautti- vat välittömästi uhasta, mutta matka sijoituspaikka- kunnalle, uuden asuinsijan löytäminen, raivaaminen, rakentaminen ja sopeutu- minen oli vielä edessä.

Tapio Nikkari

Lähde: Rainar Hakuli- nen: Kurkijoki sodasta evakkoon. Kurki-Säätiö 1978.

Evakuoimisjuna Elisenvaa- ran asemalla 20.3.1940. Jäätäneitä eläinten ruhoja kuormataan rautatievau- nuun. SA-kuva. Näiden SA- kuvien julkaisuun on Puo- lustusvoimien koulutuksen kehityskeskuksen kuvaas- ton lupa.

Arja Schwartz johtaa martat toiselle vuosisadalleen

Kurkijoen Marttayhdistyksen vuosikokous pidettiin Tuulensuun palvelukeskuksessa helmikuun 16. päivänä. Kokouksen puheenjohtajana toimi Marja-Leena Sätälä ja sihteerinä Tuija Vihervirta. Arja Schwartz valittiin yksimielisesti jatkamaan yhdistyksen puheenjohtajana kaudelle 2005-2006.

Hallituksessa jatkavat Ulla Salo Aromäki-Piltolan, Soile Valkeapää Raholan ja Arja Schwartz Metsämaan marttakerhosta. Erovuoroisista valittiin rahastonhoitaja, opintomartta Marja Tirri Rummunsuon, varapuheenjohtaja Hannele Piiparinen Elisenvaaran ja sihtööri, PR-martta Tuija Vihervirta Kauhanojan marttakerhosta uudelleen. Erovuorossa olleen Minna Yli-Puntarin tilalle valittiin

Riitta Sario Kirkonseudun marttakerhosta. Vuosi 2004 kului ”meneitä muistellen”. Jäsenil-tämme saimme runsaasti materiaalia lainaksi Kurki-joki-museolle pystytettyyn marttanäyttelyyn, joka on esillä myös tänä vuonna. Historian kirjan tekstiosa on valmis, siis Päivi Mikolan nelivuotinen kirjoitusurakka on ohitse. Kirja jul-kaistaan yhdistyksen 100-vuotisjuhlien yhteydessä. Valokuvien keruu ja tallen-

nus jatkui koko vuoden. Vieläkin kuvia saa toimit-taa. Kurkijoen marttayhdis-tys järjesti myös omia neu-vontailtoja, muun muassa ilmastonmuutoksesta sekä rintasyövän varhaistotea-misesta. Opimme myös, miten väreistä saa voimaa ja miksi on tärkeää syödä viittä väriä päivässä. Näillä tietysti tarkoitetaan eriväri-siä vihanneksia eikä hedel-mäkarkkeja, niin kuin kir-joittaja ensin luuli.

Vuoden 2004, kuten myös kuluvan vuoden, tee-mana oli ja on edelleen ”Iloa ja turvaa martoissa”.

Iloa meille tuottaa menossa oleva juhlavuosi, joka hui-pentuu marraskuisiin juh-liin. Sata vuotta kohta taka-

na, mitä mahtaakaan olla vielä edessä. **Tuija Vihervirta** sihtööri

”Marttatytöt” Eevi Kemppinen (vas.), Elsa Koskinen ja Aili Ahokas vuosikokouskahvilla. Kaikki ovat olleet mukana vuosikymmeniä marttatoiminnassa.

Muistat sie viel... Keppikärri

Silloin aikanaan lapsuu-
dessamme valmis-
tettiin itse monen-
laisia mukavia
vekottimia, joi-
den kanssa vietet-
tiin monet hauskat
hetket. Yksi tällaisista ve-
kottimista oli keppikärri.
Isosiskoni Anja ja ”toi-
siin Reino” tekivät erään
kerran itselleen keppikärri.
Niihinhän ei mitään kovin
kaksisia tarvikkeita tarvit-
tukaan. Puusta sahattu pyö-
reä rilla, suora keppi ja nau-
la, jolla rilla keppiin kiinni-
tettiin.
Sittenpä nämä naapu-
rukset oikein ”polleina poi-
kina” työntelivät keppikär-
rilöitään Suokantaan päin
menevää tietä pitkin niin,
että hiekka vain pölyysi. Is-
kipä silloin meikäläiseen
pieni kateuden poikanen, ja
aloin mouruta Anjalta kep-
pikärriä. Jalomielisenä iso-
siskona hän lupasi tehdä
minulle ihan ikioman kep-
pikärriin.

P i h a s s a
sattuikin olemaan
juuri sopiva pölkky,
josta yhdessä halkosa-
halla aloimme sahata
jäyrytä keppikärriin so-
pivaa rillaa. Saatiinhan se
lopulta irti, ja ihan hyvä si-
tä tulikin niin, että itsekin
sitä ihailimme. Sitten vain
suora keppi ja naula. Naulo-
ja löytyi isän höyläpenkin
laatikosta.

Seuraava vaihe olikin
sitten tarkkaa puuhaa: piti
saada reikä osumaan ihan
rillan keskelle, ettei se sit-
ten ”linkertäisi”. Reian piti
olla ihan vähän suurempi
kuin naulanpaksuus, että
rilla pyörisi moitteettomas-
ti.

Kepistä kiinni pitäen sit-
ten työnnettiin keppikärriä
maata pitkin, ja mukavasti
se kulkikin. Ilo oli ylimmil-
lään tällaista mukavaa ve-
kotinta työnnellessä. Pieniä
olivat lapsen ilot siihen ai-
kaan.

Terttu Ketola

Kilpolan Eerikäiset

Porin lentoaseman ravin-
tolaan kokoontui 22.4.1995
yhdeksäntoista Simo Antin-
poika Eerikäisen (k. 1733
Kilpolassa) jälkeläistä pe-
rustamaan sukuseuraa. Ko-
kouksen puheenjohtajaksi
valittiin Ilmari Eerikäinen
ja sihteeriksi Sirkka Tontti
s. Eerikäinen.

Seuran nimeksi tuli ”Kil-
polan Eerikäiset” erotta-
maan sukuhaaramme muis-
ta Hiitolan Eerikäisistä, joi-
ta on myös Unkolan ja
Mustolan kylissä. Kaikki
Hiitolan Eerikäiset polveu-
tunevat luultavasti Antti
Eerikäisestä, joka eli Hiito-
lassa jo 1600-luvulla.

Seuralle nimettiin myös
toimikunta, jonka tehtävänä
oli kerätä henkilö- ja peri-
mätietoja Kilpolassa asu-
neen Simo Antinpoika Ee-
rikäisen ja hänen puolison-
sa Valpuri Pekantytär Savo-
laisen jälkeläisistä.. Aluksi
tietoja kerättiin kunkin pe-
rustajajäsenen omasta lähi-
piiristä ja heidän esipolvis-
taan.

Vuosituhannen vaihteet-
sa valitun uuden toimikun-

nan toimesta on tutkimusta
jatkettu Hiitolan seurakun-
nan mikrokorttikopioista
aina 1600-luvun loppupuol-
lelle. 1900-luvun tietoja on
kerätty Mikkelin maakun-
ta-arkistosta. Myös muihin
seurakuntiin muuttaneitten
sukulaistemme vaiheita on
tutkittu. Sukua on aikojen
saatossa muuttanut mm.
Kaukolaan, Käkisalmeen,
Viipuriin, Kurkijoelle ja
muihinkin Karjalan kan-
naksen pitäjiin. Pietariin ja
Inkeriin sukuamme on
muuttanut 1800-luvulla, ja
onpa muutama Eerikäisen
sukuun kuuluva lähtenyt
Amerikkaan asti.

Tähän mennessä suku-
ohjelmaan on tallennettu
Simo Antinpojan jälkeläisiä
yli 5 000 henkilöä. Lähes
kaikista Kilpolan taloista
tulee sukuumme henkilöitä
naimakauppojen myötä.
Kerätyistä henkilötiedoista,
valokuvista sekä vanhoista
asiakirjoista ja muusta ma-
teriaalista on tarkoitus jul-
kaista kirja muutaman vuo-
den päästä.

Mikäli sinulla on juuret

Hiitolassa Kilpolan saares-
sa, ota yhteyttä sukuseu-
ramme toimikunnan jäse-
niin, sillä saatat kuulua su-
kuumme. Olet tervetullut
myös seuramme jäseneksi,
jäsenmaksamme on 10 eu-
roa/vuosi. Otamme mielel-
lämme vastaan kaikkea per-
imätietoa, vanhoja valoku-
via, asiakirjoja ja muuta
materiaalia Kilpolan vai-
heista ja tapahtumista.

Sukuseuran perustami-
sen jälkeen on kokoonnuttu
vuosittain kuuntelemaan
tutkimuksen edistymistä ja
tapaamaan eri puolille Suo-
mea levinnyttä sukua. Ko-
kouksia on ollut Porissa,
Lahdessa ja Tampereella.
Kesällä 1998 seuramme
jäsenistä 23 lähti kotiseutu-
matkalle Kilpolan saareen,
jossa sen vuoden kokous
järjestettiin. Näin päästiin
tutustumaan esi-isien asui-
paikkoihin ja kuulemaan
siellä asuneitten seuramme
jäsenten muistoja Kilpolan
saaresta ja tapahtumista
sekä ihailemaan saaren
mahtavia maisemia.

Tänä vuonna kokoon-

numme 2.4.2005 klo 13 al-
kaen 10-vuotisjuhlakoko-
uksen merkeissä Lahdessa.
Kokouspaikkana on ravin-
tola Vanha Herra Möysä
kabinetti, Laaksonkatu 17,
Lahti. Kokouspaketin hinta
on 10 euroa, ja se sisältää
lounaan ja kahvin.

Ohjelmallinen kokous
sisältää selostuksen Kilpo-
lan historiasta, tämän hetki-
sestä tutkimustilanteesta.
Lisäksi katselemme kuvia
ja videoita Kilpolaan teh-
dyistä kotiseutumatkoista.
Ilmoitathan tulostasi juhla-
kokoukseen 23.3. mennen-
sä toimikunnan jäsenille,
joko sähköpostilla, soitta-
malla tai kortilla. Tervetu-
loa mukaan suurella joukol-
la!

Kilpolan Eerikäiset - sukuseuran toimikunta:

Hilkka Siiteri, pj
Ratapolku 2
41900 Petäjävesi
hilkka.siiteri@kolumbus.fi
040-747 2259,
(014) 854 208

Pirjo Häkkinen, siht.
Isoistenkuja 4 B 3
02200 Espoo
pirjo.hakkinen@hus.fi
050-383 0635,
(09) 803 8915

Sisko Peltomäki
Rauniontie 28
38700 Lohikko
(02) 578 9613

Pentti Eerikäinen
Lannemäentie 37
33420 Tampere
penttie@koti.soon.fi
041-455 0590,
(03) 344 0151

Juha Järvinen
Raappavuorenkuja
4 B 8
01620 Vantaa
krysostomos@hotmail.com
040-515 8985,
(09) 878 8892

Pienen tytön suuri suru 13.3.1940

Talvisota oli raskaine
rauhan ehtoineen päättynyt.
Olimme silloin evakkoko-
dissa Parkanon Sydänmaan
kylässä, äiti ja me kolme
pikku tyttöä. Olimme saa-
neet Rantasen talosta asun-
non.

Oli pakkaspäivä, leikim-
me jotain siinä pirtin pöy-
dän luona. Äiti ja talon Eli-

na-emäntä seisoskelivat
vasta lämmitetyn uunin
lämmössä. Samassa tuvan
ovi aukeni, ja naapurin Hil-
da-emäntä tuli sisään. Hän
meni siihen äidin viereen
sanoen: ”Voi Lyydi, nyt teil-
lä ei ole enää kotia siellä
Karjalassa.”

Karjala oli jouduttu luo-
vuttamaan pois. Olin kuun-

nellut korva tarkkana tuota
viestiä, kaikkien naisten
poskille valui kyynelitä, ja
voi miten pahalta tuntui tuo
puhe: ”Nyt teillä ei enää ole
kotia.” Mehän olimme kes-
kenämme puhuneet, että
sitten, kun tulee rauha, niin
mennään omaan kotiin Kar-
jalaan takaisin.

Siitä paikasta ryntäsin
ovesta ulos. En oikein tien-
nyt, minne olisin mennyt.
Korvissani vain kaikuivat
sanat: ”Teillä ei enää ole
kotia.” Juoksin sitten navet-
tarakennuksen takana ole-
vaan lammasläävään. Men-
nin sinne lampaiden syöttö-
paikalle ja polvistuin siihen
pieneen kyttyrään, vedin
heiniä päälleni ja ajattelin,

että sieltä en tulisi pois kos-
kaan.

Sitten tuli itku, ja se itku
tuli kyllä jostain ihan sydä-
men pohjalta. Siinä itkun
lomassa hoin: ”Ei ole kot-
tii, eikä ole issää...ei ole
kottii eikä ole issää, ja mis
lie mummo ja ukkoki.”
Suru oli vallannut pienen
tytön maailman kokonaan.

Sitten alkoi ulkoa kuulua
äidin ja Elina-emännän hu-
huilua: ”Anja, mihi sie
juoksit? Tule pois piilosta.”
Samassa aukeni ovi, ja äiti
huomasi ensin: ”Siellähän
se tyttö kyhjäyttää ja nyyh-
kii. Tule pois. Mennää tup-
paa”, sanoi äiti, ja emäntä
myös puheli: ”Kylmähän
tällä tule lapselle.”

Menimme sitten tupaan,
ja hetken perästä emäntä toi
pienellä mukilla lämmitet-
tyä maitoa ja sokeripalan.
Hänenkin poskilleen kieri
kyynel.

Jotenkin sen päivän iltä
sitten meni, vaikka pahan-
olon tunne vieläkin riipaisi
ja itku meinasi tulla väkisin.
Se oli sellainen vaihe, että
emme tienneet isästä mo-
neen viikkoon mitään em-
mekä mummosta ja ukosta-
kaan, jotka olivat jääneet
lehmien kanssa tulemaan.
Ajan oloon kumminkin
kaikki pääsimme taas yh-
teen. Tästä päivästä on nyt
kulunut 65 vuotta.

Anja Karlsson s. Tattari

Moppe, vahtikoira viimeiseen hengenvetoon

Moppe oli Lapin paimenkoira. Lieneekö ollut vähän sekarotuinenkin? Väri oli tummanruskea, ja kaulassa sekä selässä sillä oli vähän mustaa. Moppe tuli meille aikuisena ja valmiiksi paimentamaan opetettuna.

Elimme onnellista 1930-lukua, jolloin saimme asua rakkaassa Karjalassamme. Moppe palveli meitä uskollisesti talvisodan lopettaneeseen rauhaan asti. Äitiini se oli erikoisen kiintynyt, mutta seurasi kyllä mielellään koko talonväkeä.

Moppe erotti hyvin omat ja vieraat, jopa siinä määrin, että kun vasta taloon tullut renkimies lähti illalla tyttökyllille ja olisi joskus yömyöhällä tullut aittaansa nukkumaan, niin Moppe ei päästänyt häntä piha-aidan sisäpuolelle. Ei ollut yrittämistä, vaikka kuinka olisi aita kiertänyt. Isä heräsi haukuntaan ja tuli hätiin.

Moppe ei haukunut lintuja eikä jäniksiä. Sillä ei siis ollut sellaista riistavaistoa. Peltotöissä se kesäisin seurasi aina mukana. Siellä se ahkeroi koko ajan hiiriä ja myyriä pyydystellen ja kaivoi pitkiä käytäviä niitä tavoitellessaan. Niiden tappaminen sitten olikin oma rituaalinsa.

Ensin Moppe puri saaliinsa hengettömäksi hyvin

”pitkin hampain” irvistellen, kuin olisi halunnut näyttää meille, kuinka inhottava se oli. Sitten se suoriitti hautaamisen. Ojan pohjaan tai johonkin pehmeään multa se kaivoi kypäällään kuopan, laski vainajan siihen ja raapi multaa päälle. Sen jälkeen se istui vielä kuono ylöspäin hetken aikaa siinä haudalla. Miksi, sitä me emme oppineet ymmärtämään.

Kerran hautaushommista käärme oli päässyt pistämään Moppea leuan alle. Sen kaula ja kuono turposivat, ja hengitys kulki vai-

keasti. Muistan, että äiti keitti maitoa, pani siihen paljon sipulia ja jotakin apteekin pulveria. Eihän koiraa suostunut sitä vapaaehtoisesti latkimaan, vaan lie mi oli pantava pulloon ja siitä sitten pienellä pakolla suuhun. Pari päivää se sitten makaili penkin alla, kunnes turvotus laski ja se tuli mukanamme taas peltotöihin.

Oltiin kauranniitossa, ja kaurapellossa juoksenteli rusakko. Sitähän Moppe pelkäsi niin, ettei lähtenyt äidin jalan vierestä minnekään. Kun jänis loikki met-

sään, oli vaara ohi, ja se saattoi alkaa tavanomaisen kaivuutyönsä.

Lehmien lautumelle viennistä Moppe huolehti. Niiden oli kuljettava jonossa, siitä sivuun menijän se palautti äkkiä ruotuun.

Meillä oli tuolloin kanoja. Niiden tuoton äiti kävi viemässä kauppaan. Samalla hän sai toimitettua taloudessa tarvittavat ostokset. Silloin ei ollut kananmunien kuljettamiseen sellaisia käteviä kennoja kuin nykyisin. Oli puulaatikot, joissa oli ohuesta vanerista tehdyt ritalät. Kananmunien päälle

laitettiin välilevy ja uusi ritalä sen päälle. Laatikot laitettiin niin sanottuun kermakärriin, jolla myös kuljettiin kerma-astioita meijeriin. Kärrissä oli linjaarit tärinän estona.

Kun hevosta alettiin valjastaa kermakärrin eteen, Moppe seurasi, kuka lähtee kuskiksi. Kun se näki äidin lähtevän, se hyppäsi jo valmiiksi istumaan kärrin istuimelle. Siinä he sitten ajelivat vierekkäin. Useimmiten ajokki oli vanha valkoinen ruuna, joka oli oppinut, että vastaantulevan kohdalle piti pysähtyä haastelemaan. Sen takia Valkko ei oikein kelvannut vanhemmille siskoilleni ajokiksi ilta- ja kirkonkyläreissuile.

Kaupan pihassa Moppe vahti, ettei kukaan koskenut hevoseen eikä ajoneuvoon. Muistan, kun olin kerran äidin mukana talvisaikaan Lumivaaran kirkossa. Äiti pyysi kyytiin matkalla tapaamamme kaksi tuttua ihmistä, ja Mopen piti jäädä ”jalkamieheksi”. Ei siitä mitään tullut. Se haukkui ja valitti sellaista kohtelua, että se oli otettava takaisin rekeen jalkojen päälle istumaan.

Kun talvisodan rauha sitten tuli ja oli pakattava mukaan otettavia tavaroita rekiin, seurasi Moppe ovensuussa hyvin tarkasti. Näyt-

ti niin kuin se olisi itkenyt muiden mukana. Se pyyhki kypäällillään silmiään. Parikalan Tyrjälle asti se oli äidin kanssa kuorman päällä. Siellä tuli ruuhka niin, ettei päässyt eteenpäin ollenkaan, kun joku sotilaskolonna tukki tien.

Joku evakkokuorma kaatui tien reunalle, ja kun menimme auttamaan sitä takaisin tielle, oli Moppe hävinnyt. Kutsuminen ja etsiminen ei tuottanut tuloksia. Sitten yksi perästä tullut mies sanoi nähneensä koiran, joka juoksi kovaa vauhtia takaisin päin. Niin oli Moppe poistunut elämästämme.

Kun sitten vuonna 1942 menimme takaisin, löysimme pihan rinnasta talvitien laidasta Mopen maalliset jäännökset. Muumioitunut koiraa oli hyökkäysasennossa luodin reikä kallossa. Se oli viimeiseen asti odottanut meitä palaaviksi ja vah- tinut kotia vierailta.

Moppe oli aina ollut erikoisen vihainen reppua tai säkkiä kantaville sekä kepin tai pyssyn kanssa liikkuville miehille. Olisiko suomalainen tarkastuspartio tai kenties venäläiset sen lopettaneet? Olkoonkin, että se ei ollut rotu- eikä vä- rivalio, mutta uskollinen se oli viimeiseen asti.

A. K.

Kuva vuodelta 1938. Vasemmalta Maria Veikkolainen, Sandra Torvinen ja Aune Korhosen äiti edessään uskollinen vahti ja hyvä ystävä Moppe.

Onko mikään muuttunut kuudessa vuodessa

Mikä on Karjala-kysymys: Kenelle Neuvostoliiton Suomelta anastamat alueet kuuluvat ja mitä niille olisi tehtävä?

Katsaus Suomen ja Neuvostoliiton suhteisiin ennen talvisotaa. Kolme sopimusta: Stalinin ja Hitlerin jakosopimus 1939, Stalinin hyökkäys, ”välirauhan” aika ja Saksan tuen vastaanottaminen pakkotilanteessa, jatkosota sen seurauksena. Jotkut suomalaiset halusivat liittää Itä-Karjalan Suomeen, mutta venäläiset olivat jo sitä ennen todella riistäneet suuren osan Suomea.

Anastetut maat kuuluvat selvästi Suomelle. USA:n edustajainhuone totesi syksyllä 1998, että kesän 1939 etupiirijako oli kansainvälisen oikeuden vastainen ja siten myös kaikki sen seuraukset. Venäläisetkin ovat joutuneet tunnustamaan talvisodan syykseen, ja pääosa alueista otettiin Suomelta jo 1940, vain Petsamo jatkosodan jälkeen. Anastuksia on siis täysin mahdollon perustella muuten kuin väkivallan oikeudella.

Miksi suomalaiset eivät ole yrittäneet saada alueita takaisin? Presidentti Kekkonen sanotaan puhuneen asiasta venäläisille. Presidentti Koivisto vetosi syksyllä 1991 ”kolmeen sopi-

mukseen”, joilla Karjala oli luovutettu, mutta ei kertonut, mitä hän tarkoitti. Yksi oli ilmeisesti Pariisin rauhansopimus, johon Suomi oli pakotettu sodilla. Sen jälkeen emme ole kuulleet omilta poliitikoilamme enää mitään perusteluja. Mitäpä sitä kansalle turhia puhumaan.

Kun Karjalan asia on viime aikoina tullut tärkeäksi suurelle yleisölle, presidentti Ahtisaari on ilmoittanut, ettei hän halua kieltää keskustelua, ja kuinka hän voisikaan. Hän on myös puhunut karjalaisten kaihosta ja kyynelistä, mutta sivuuttanut oikeudellisen näkökulman ja Suomen reaaliset edut, joita valtionpäämiehen tulisi ajatella.

Karjalaisten tunteita on syytä kunnioittaa. Heiltä on riistetty maa, jossa heidän kaikin tavoin arvokas heimonas asui 10 000 vuotta. Karjalaiset soturit myös taistelivat koko Suomen puolesta verrattoman urhoollisesti ja uhratuvasti. Mutta tämä ei ole silti pääasia, vaan kysymys on siitä, perustuvatko kansainväliset suhteet oikeuteen vai väkivaltaan. Se on asian ydin. Onkohan kansanedustajien liian vaikea käsittää tätä?

Edellä sanotusta seuraa, että Karjalan asia ei suin-

Hyvä lukijani, muistatko vielä, mitä professori Pentti Virrankoski puhui Loimaalla Hirvihovissa helmikuussa 1999 järjestetyn Karjala-kysymystä käsitelleen paneelikeskustelun alustuksessaan? Eduskuntavaalit olivat lähellä. Keskustelu olikin järjestetty, jotta voitiin kysellä kansanedustajaehdokkailta heidän mielipiteitään Karjalan palauttamisesta.

Tapahtumasta on kulunut kuusi vuotta, mutta ”kansalainen”, Karelia-klubin jäsen nro 616 Aslak Sarre oli löytänyt ja lukenut kyseisen alustuksen lehtemme numerosta 8/1999 ja oli siitä mieltä, että kyseisen alustuksen voisi laittaa lehteen toisenkin kerran. Hänen mielestään nyt jos koskaan se olisi hyvin ajankohtainen. Siispä julkaisemme Virrankosken alustuksen uudelleen.

kaan kuulu yksin karjalaisille. He ovat ajaneet sitä erikoisen aktiivisesti, mutta sitä kannattavat jo lukemattomat suomalaiset kaikkialla maassa, niin tässä minäkin syntyäni pohjalaisena ja samalla jo vanhana turkulaisena.

Karjalan palauttamista on myös vastustettu moni perustein. On väitetty, että se olisi taloudellisesti raskasta Suomelle, jopa suorastaan tuhoisaa, kuten pääministeri Lipponen sanoi vähääkään perustelematta. Se oli ylimielistä, loukkavaa ja täysin sopimatonta pääministerin ja puolueenjohtajan asemaan.

Asiasta on ollut jo kauan hyviä selvityksiä, ja nyt meillä on vuorineuvos Yrjö

Pessin kirjanen Karjalamme rajan takana, jossa hän osoittaa asiantuntijana Karjalan palautuksen Suomelle hyvin edulliseksi. Sanomattakin on selvää, että karjalainen Pessi ei pidä sitä pääasiana, mutta hän osoittaa hyvin perustellen, etteivät taloudelliset vastaväitteet

”Miksi suomalaiset eivät ole yrittäneet saada alueita takaisin”

perustu tietoon vaan ajattelamattomuuteen ja väärin luuloihin.

Väitetään myös, että Suomi joutuisi tekemään vääräyksiä Karjalassa asuville muukalaisille, venäläisille ja muille. Suomi ei ole

vastuussa tämän väestön siirtämisestä meille kuuluvaan maahan niin, että vääräydestä ei voi missään tapauksessa puhua. Kuinka paljon tätä väkeä on ja kuinka suuri osa jäisi sinne, on epäselvää, mutta me pystymme varmasti järjestämään muukalaisille Suomessa normaali ihmisoi- kudet. Se edellyttää erityis- hallintoa siirtymäkaudeksi, mutta suuria vaikeuksia on turha pelätä. Karjalaan vapaaehtoisesti jäävät muukalaiset pitävät nimittäin suomalaista hallintoa jo valmiiksi arvossa ja luottavat siihen. Ilmeisesti heistä siis tulee hyviä Suomen kansalaisia.

Edelleen on väitetty, että jo puhuminen Karjalan asiasta vahingoittaa Suomen ja Venäjän suhteita. Kysyn kuitenkin, eikö nimenomaan nykyinen tilanne vahingoita suhteita paljon pahemmin. Historian totuutta ei voida enää salata, ja yhä useampi suomalainen tuntee ras- kaana kansallemme tehdyn vääryyden.

Voiko joku väittää, että Suomessa luotetaan Venäjään? Ja luottavatko venäläiset meihin? Jos taas saisimme Karjalan takaisin, syntyisi välittömästi todelliset edellytykset yhteisym-

märrykseen. Kerralla pyyhittäisiin pois kaikki hirvitävät virheet, jotka venäläiset ovat tehneet politiikassaan Suomea kohtaan vuodesta 1899 eli helmikuun manifestista lähtien.

Suuri yleisö ihmettelee päivä päivältä enemmän suomalaisten poliitikkojen suhtautumista Karjalan asiaan. Kukaan ei toki tarkoita, että Venäjälle pitäisi esittää jyrkkiä ja kiireesti toteutettavia vaatimuksia. Mutta mikään ei estä Tasavallan Presidenttiä toteamasta julkisesti, että asia ei ole kunossa, vaan edellyttää korjaamista, vieläpä pian.

Ja vaikka presidentti ei sanoisikaan näin, hallitusmuoto tai mikään muukaan ei estä vapaassa maassa puolueen eduskuntaryhmää tai yksityistä kansanedustajaa ilmoittamasta kantaansa. Parin puolueen tietyt paikallisjärjestöt ja eräät kansanedustajaehdokkaat ovat ottaneetkin jo kantaa Karjalan puolesta. On hyvin kiintoisaa kuulla, mitä meidän vaalipiirimme edustajaehdokkaat ajattelevat Karjalan asiasta.

Pentti Virrankoski
Suomen historian professori, Turku

Ajan hetkiä

Valvottiin – käsi kädessä istuttiin.

Haaveiltiin – hiljaa toisillemme kuiskailtiin.

Unelma – olet omani uskottiin.

Rakkaus – tunne valtava koettiin.

Toivottiin – tämä jatkuisi ikuisuuksiin.

Elämä – vuodet yhteiset vietettiin.

Kultahääpäivänä – tuota kaikkea muisteltiin.

Terttu Ketola

Vanha kuva Kurkijoelta

Kuva on otettu Elisenvaaran Ameriikan kylässä viimeisenä aamuna ennen lähtöä evakkoon syyskuussa 1944. Kuvassa on Esteri Äikää yhdessä miehensä Sulon ja tämän vanhempien Olgan ja Pekan kanssa. Vasemmalta Olga, Esteri, Pekka ja Sulo Äikää.

Mielipide

Ryöstetty mikä ryöstetty

Eino Kylliäisen painavassa kirjoituksessa (Kurkijokelainen, nro 9/2005) on kolme huomionarvoista kohtaa.

Tosiasia on, että venäläiset ottivat rauhanteossa enemmän, kuin kerkisivät väkivalloin valloittamaan. Mutta E.K.:n ajatuksessa pitää olla tarkkana, sillä näin venäläisille annettaisiin lupa pitää se, minkä ovat valloittaneet. Ei kait tarkoiteta sitä, että esimerkiksi Terijoen tai Kivennavan tai jopa Viipurin evakojen pitäisi tyytyä kohtalonsa, koska heidän asuin-sijansa vallattiin.

Tukka nousee pystyyn kaavailluissa, joissa Karjalan palautuksen yhteydessä nykyinen venäläinen väki

jäisi paikoilleen vieläpä Suomen kansalaisuudet, lue sosiaali-dut, saaneina. Heitähän asuu siellä suurin piirtein sama määrä, kuin meitä evakkoon lähtiöitä oli. Miten silloin Karjalaan palaajat asettuisivat Karjalassa asuvien nykyvenäläisten joukkoon heidän asuin-sijoilleen? Tällöin, valtavi-nen sosiaalisten ongelmien lisäksi, pitäisi esimerkiksi rakentaa kaksi uutta Viipuria. Yksi palaaville suomalaisille ja toinen kokonaan uusi korjauskelvottomaksi ränsistyneen nyky-Viipurin tilalle “uusien Suomen kansalaisten” tasa-arvon nimessä. Kuka maksaa?

On korkeinta mahdollis-ta ulko- ja turvallisuuspoli-tiikkaa, että Suomen mah-

dollinen Nato-jäsenyys ja Karjalan palautus kytketään yhteen. Eräässä asiantunti-jalausunnossa väitettiin, että jos Suomi Natoon menee, Karjalan palautuksen voi unohtaa. Olisi todella saavutus, jos voitaisiin tehdä sopimus: “Emme liity Natoon, jos palautatte Karjalan.” Ja olisi huippumie-lenkiintoista kuulla tällai-sesta ehdotuksesta ensin joku alustava vastaus Venä-jän hallitukselta, koska se olisi sopimuksen toinen osapuoli. Ja vielä mielen-kiintoisempaa oli kuulla, mitä Suomen hallitus ja kansa sanoisivat ajatukses-ta.

Mauri Rastas

Rauha

haansa luovutettujen alueiden väestön palauttamiseksi takaisin. Molotov lopetti keskustelun 29. päivänä maaliskuuta ja julisti päätöksensä: ”Pitäkää asukkaat omana riesananne.”

Kieltämättä Suomessa oli niitäkin, jotka pettyivät, kun puna-armeija ei vapauttanut Suomea. Olisivat päässeet tutustumaan ojen-nustyöleirien 8-tuntiseen työpäivään ja 7-päiväiseen työviikkoon.

Heti talvisodan jälkeisis-sä keskusteluissa Paasikivi ja Voivonmaa tuomitsivat hallituksen ja johtajat anka-rasti. He päättelivät, miten viisaasti virolaiset tekivät,

kun eivät käyneet sotimaan, vaan ratkaisivat asiat neu-vottelemalla, eivätkä olleet sen enempää ryssän alla kuin mekään. Paasikivi kyl-läkin joutui myöhemmin perumaan pyhät sanansa.

Vielä niinkin myöhään kuin 50 vuotta Moskovan rauhan jälkeen eräs Neu-vosto-Venäjän fani lausui pitämässään puheessa, että Suomessa oli silloin kyke-nemätön hallitus ja johtajat, jotka eivät kyenneet hoita-maan maan asioita, vaan ajautuivat sotaan. Olikohan se myös kyvyttömän halli-tuksen ja johtajien syytä, että Suomi ajautui talousla-maan 1990-luvun alussa?

Kalevi Kokko
Ulvila

”Smooltookkia”

Savosta sain puhelinsoi-ton: ”Nyt tiedetään, millai-s-ta on, kun pidetään kuin piispaa pappilassa. On se ennenkin tiedetty, vaikka nyt vasta televisiossa poh-ditaan. No, saapi kyläkaup-pias olla rauhassa. Toki oli-si tärkeämpääkin puhumis-ta kuin salarakkaat ja lem-men lepsahdukset, mutta kun asia kiinnostaa kansaa. Toimittajat saavat huokais-ta, ja lehdet tekevät kaup-pansa.”

Nykyaikaa tämä on, että naiset saavat olla piilossa, rauhoitettuina, ennen olivat juuri naiset syyllisiä. Enti-sellä Amerikan presidentil-lä oli mekkokuvaelma, ja siitä kyseinen neiti teki omaisuuden.

Tuli mieleen kansakou-luajat Koskenkorvalla. Opettaja puhui toruvasti Lallin teosta Köyliön jär-ven jäällä. Isot pojat väli-tynnillä valistivat, että piis-pa Henrik pöllyytti Lallin vaimoa tai tyttärtä. Itse päät-telin, että vaimoa, miten muuten Lalli olisi hiihtä-mällä kirves kainalossa saa-nut hevosen kydyissä ol-leen piispan kiinni. Silloin hiihtovälineetkin taisivat olla kehoja, mutta viha on kova voima. Pitäisi kehittää aggressio-piikki hiihtäjille, niin voitettaisiin Norja.

Kerran eräs nuori mies hiihtokilpailujen jälkeen tuumasi: ”Jos vaimo olisi-ladun päässä palkintona, hiihtäisin kuin hullu.” Jo-hon toiset lisäsivät takana päin, että he lähtisivät toi-seen suuntaan, sillä he eivät huolisi niin rumaa vanhaa akkaa. Sanotaan, että rak-kaus on sokea, vaikka jol-lain ovat silmät aina leväl-lään eli valmius syrjähy-p-pyyn.

Pyhänä syntymäpäivillä tuli puhe näistä piispoista, jolloin lukiolainen tuumi: ”Kait piispa Henrik maksoi kulut, mutta varasti sor-muksen.” Johon vanhempi väki: ”Taitaa olla uskon asia.” Yksi vieras tykkäsi, että puhuimme liian van-hoista asioista. Mitä vielä.

Äsken televisiossa kouluja käyneet tosisaan pohtivat, oliko Jeesuksella vaimoa.

Yli 40 vuotta sitten asuin Äänekoskella. Siellä eräs emäntä ihastui poikamies-pappiin ja laittoi lämmintä leipää ym. ruokaa papille jopa postiauton mukana. Se lempi sammui, kun pappi alkoi laittaa paketit takai-sin. Yksipuolinen lempi ei kauan roihua, tahtoo muu-tenkin sammua. Tunsin mo-lemmat osapuolet, ja he oli-vat oikein miellyttäviä ih-misiä.

Yksi naapurini asuu niin keskeisellä paikalla, että näkee joka taloon. Tuumin, onkohan eräs naapuri vaih-tanut miestä, kun outo auto tiellä ryllää. Vastaus kuului: ”Joo. Satu-in näkemään, kun entinen lähti, niin uusi jo peruutti paikalle ja sai heti halauksen.” Näin tänä pät-kätyöläisten aikana.

Tuttuni mielissään kertoi saaneensa 90-vuotiaan isänsä vanhainkotiin. Isä ihan piristyi, kun alkoi muistamatonta rouvaa siel-lä passailemaan, haki syö-mään, kahville ja peitteli sänkyyn. Oli kuulemma hellyttävä näky, kun kaksi vanhaa supsutteli. Kun vii-mein rouvan tytär tuli käy-mään, hän kauhistui. Kun hoitajat eivät suostuneet siirtämään vanhoja eri osas-toille, niin tytär vei äitinsä toiseen vanhainkotiin. Kyl-lä hoitopaikkoja tuntuu löy-tyvän, kun on hätä.

Lopetan tämän jutun äi-tini kertomalla Karjalasta, vaikka ei siinä lempeä ole-kaan. Pappi oli kierroksella pitäjällä, kait verokym-menyksiä peräämässä. Hän sattui taloon, jossa oli uuni juuri hiilloksella ja pitkä rivi ruisleipiä penkillä ko-meiksi nousseina. Pappi sa-noi jäävänsä odottamaan leipien paistumista. Emän-tä luuti uunin, nosti ha-meenhelmansa painaen pyllyllään leivät mataliksi. Siinä vaiheessa pappi kato-si.

Anna

Pikku purtavaa

Kurkijoelle matkasi auto-lastillinen tämän hetken vaikuttajia, matkassa oli myös viisi kurkijokelais-ta. Oli yksi neuvos, yksi journalisti, yksi sukutut-kija, yksi pappishenkilö ja matkan vetäjänä eniten kotipitäjäämme viimeisimmän 15 vuoden aikana matkoja tehnyt henkilö.

Taasen vain kävi niin, että matkalla sukuja selvittäessä palapelit sekosivat ja näiden viiden ihmisen nimien kirjaimet sekosivat keskenään. Järjestele-mällä kirjaimet oikeaan järjestykseen löydät, keitä matkalla tällä kerralla oli mukana.

1. Noora Paine
2. Jalmari Jeh
3. Ovo Kehokki
4. Sari Tursmaa
5. Teresa Pennitar

Oikeat vastaukset ensi vii-
kon Kurkijokelaisessa.

Viime numeron (4.3.2005) Pikku purtavaa –palstan käyntikohteet olivat 1. Huutomäki, 2. Säkinmäki, 3. Lopotti, 4. Saavanmäki, 5. Korpisaari, 6. Tervun hovi.

Hymyä huuleen

Ilmoitus radiossa: ”Ennen huomista säätä luemme tä-mänpäiväisen säätiedotuksen ja pyydämme anteeksi eilistä.”

Koulussa piti kirjoittaa aine vedestä. Pikku Kalle kir-joitti: ”Ellei olisi vettä, ei ku-kaan oppisi uimaan, ja kaikki hukkuisivat.”

Kaksi roistoa käveli tiellä. Toinen sanoi: ”Onpa kova hel-le.” ”Pyydetään poliisi varjos-tamaan”, toinen ehdotti.

”Tarjoilija, sienikeitossani on karpänen!” ”Valitan, emme saaneet mistään karpässi-eniä.”.

Eskon puumerkki

Romaanimuotoista historiaa Niinijoelta

Pesänsuolaiset on kirjoitettu historiallisen romaanin kirjoituskilpailuun, jossa se sijoittui kahdeksan kärkeen. Esipuheessaan Aulis Saarijärvi kirjoittaa muun muassa seuraavasti:

”Näistä tapahtumista on kulunut 900 vuotta. Perin vähän ihminen on muuttanut pesänsuolaisten esivanhempiansa tavoista. Yhä meillä on syvällä sisällämme tahto päästä parempaan. Haluamme kiihkeästi onnellisuuden elämäämme.

Juonittelemme, pyrimme haalimaan valtaa ja varallisuutta. Olemme sivistyneen välinpitämättömiä toisistamme. Koulutus on antanut uusia välineitä tarpeisiimme. Alistamme virkakoneistoillamme heikompiamme. Kiellämme erilaisuuden tehokkaasti joukossamme.”

Pesänsuolaiset olivat moniheimoisia, jotka vaaratilanteessa pakenivat Niinijoen varteen ja kävivät kauppaa Lauttakylän ja Halikon suuntaan. Heitä puristi Hämeen mahti idästä ja ruotsalaisten vallanpyrkimys lännestä. Lopulta pesänsuolaiset halusivat asuttaa vielä viimeisen erämaan Satakunnan ja Hämeen pohjoisilta korpimailta. Uusi pako sinne oli hirvittävä koettelemus. Vuosisatojen takainen tapahtuma on historiaamme romaanimuodossa.

Kertomuksessa kuvataan Suomen asuttamista,

uskonnon saapumista Aurajokilaaksoon, Turun ensimmäistä linnanrakentamista, kirkkotyömaata ja ruotsalaisen sotaväen toimia. Kirjan ihmishahmot ovat vapaudenhaluisia, itsekkäitä ja vastustavat vallanpitäjiä. Ahneus, juonittelu ja vallanhalu kuuluivat pesänsuolaistenkin elämään, mutta myös yhteenkuuluvuus ja

auttamishalu tulevat esille muiden luonteenpiirteiden joukossa.

Ooli Oy:n kustannustoimittaja Saarijärvi on kirjoittanut aikaisemmin sotaromaanin Milosevitcin sotapojat sekä Hintaooppaan keräilykirjoille. Hän asuu Mellilässä, jonne on muuttanut vuonna 1989 Helsingistä.

Aulis Saarijärvi julkaisi kolmannen kirjansa Pesänsuolaiset viime viikolla Loimaalla. Kustantajana on hänen työnantajansa Ooli Oy

Käytähän ilmoittajiemme palveluita!

Tilaa nyt

itsellesi – tai ystävällesi lahja, joka muistetaan!

Palauta allaoleva kuponki kirjjekuoressa osoitteella:

Kurkijokelainen

Vesikoskenkatu 13 As 21, 32200 Loimaa

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni

☐ Lahjaksi

☐ Olen kestotilaaja ja tilaan lehden jälkipolville 1. vuodeksi tarjoushintaan 30 euroa

☐ Osoitteenmuutos

☐ Peruutus

Lehden saaja (tai vanha osoite):

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja (tai uusi osoite):

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Päiväys ja allekirjoitus: _____

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Olavi Paavolaisen
2. vuonna 1922
3. vuonna 1929 syntynyt äärioikeistolainen liike
4. Köyliössä
5. myrkkyykaasua
6. sodanjälkeinen ruuan säännöstely
7. vuonna 1934
8. Tali-Ihantalan taistelua kesällä 1944
9. Etiopia
10. voltti

LOIMAAN VIIALAN KONDITORIA-KAHVIO
Kauppalankatu 2, puh. 763 2001
Avoinna: Ma - pe 8.30-17

KOULULUOKAT / SEURAT
Ansaitkaa 700 €
Myymällä ilman riskiä helposti myytäviä tuotteitamme!
Ilmainen rahti ja palautusoikeus!
Soittakaa **010 - 850 47 90**

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA
LOIMAAN MUSIIKKI
Puh. 7622 950, Oikokatu 3
Avoinna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

HAUTAKIVET

Vuodesta 1921
luotettava ja yksilöllistä palvelua

LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

LOIMAAN KIVI

PUHELIN (02) 760 511

Norjalainen tuore MERI-LOHIFILE 5,99 kg

BROILERIN MAUSTAMATON FILESUIKALE 2,99 rasia
300 g (9,97 kg)

SPAR SUODATIN-PAPERIT 1x4 0,99 pkt
100 kpl (0,01 kpl)

KARJALA III-OLUT 12-PACK 8,95 rasia
7,75+1,20 (1,96 L)

Tuoretta & raikasta

HOLLANNIN JONAGOLDEN OMENA 0,79 kg

LOIMAN

Alko 762 2062

nonstop parturi 040-765 7028

LOP-Kultapiste 762 4432

SPAR

Ritvan ja Olin Eines-keittiö 763 68520

Tarjoukset voimassa: perjantai – lauantai 11.-12.3.2005

Paikkakunnan parhaat valikoimat!

Atria Tuore porsaan ulkofilee n. 1,5 kg 5,99 kg

SPAR Peruna-sipulisekoitus 500 g (1,58 kg) 0,79 ps

SPAR Ruokakerma 10 % 2 dl (3,45 l) 0,69 prk

5 kpl Mars, Twix tai Snickers 54-60 g (7,41-6,90 kg) 2,00

Kulta Mokka kahvi 500 g (3,98 kg) 1,99 pkt

SPAR LOIMAA Kauppias Sami Toivonen puh. (02) 763 6850 ma - pe 7-21, la 7-18

Ruokakauppa Sinun makuusi